

Marek Pawlikowski

Unia Polskich Pisarzy Lekarzy

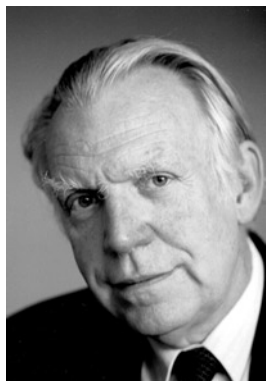
Forum Bibliotek Medycznych 7/1 (13), 11-16

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ORGANIZACJE

Prof. dr hab. Marek Pawlikowski
Łódź – UM

UNIA POLSKICH PISARZY LEKARZY

Abstract

In October 1967 a society called contemporarily the Polish Union of Physicians-Writers (Unia Polskich Pisarzy Lekarzy, UPPL) was founded. At the beginning the society acted under the patronate and supervision of the Trade Union of Health Care Workers. Since 1985 UPPL has been an independent organization. The membership is open to all the graduates of the medical and dentistry faculties possessing published literary achievement at the respective level. Every year in the different Polish towns UPPL organizes conferences linked with literary workshops and, in cooperation with Lodz Regional Chamber of Physicians so-called “literary feasts” giving doctors, not necessarily occasions being members of UPPL, the chance to present their literary achievements. UPPL is edits almanacs “Spektrum”(up to 2013 14 volumes have been edited) and “Zeszyty UPPL” (Issues of UPPL, up to 2012 36 issues).UPPL is a member of World-Wide Union of Physicians Writers (Union Mondiale des Medecins-Ecrivains, UMEM) and in years 1973, 2000 and 2010 organized the international congresses of UMEM in our country.

Streszczenie

W październiku 1967 r. powołano do życia Stowarzyszenie, noszące dzisiaj nazwę Unii Polskich Pisarzy Lekarzy (UPPL). Początkowo stowarzyszenie działało pod patronatem i kontrolą Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia. Od 1985 r. UPPL jest organizacja niezależną. Jej członkami mogą być wszyscy absolwenci wydziałów lekarskich i stomatologicznych, legitymujący się publikowanym dorobkiem literackim o odpowiednim poziomie. UPPL organizuje coroczne konferencje różnych miastach Polski, połączone z warsztatami literackimi oraz we współpracy z Okręgową Izbą Lekarską w Łodzi coroczne „biesiady literackie”, będące okazją prezentowania dorobku literackiego także przez lekarzy nie będących członkami Unii. UPPL wydaje dwa wydawnictwa ciągłe; Almanach „Spektrum” (do r. 2013 wydano 14 tomów) oraz zeszyty UPPL (do 2012 r. 36 numerów). UPPL jest członkiem Światowej Unii Pisarzy-Lekarzy (Union Mondiale des Ecrivains- Medecins, UMEM) i w latach 1973, 2000 i 2010 organizowała na terenie naszego kraju międzynarodowe kongresy UMEM.

Czterdzieści siedem lat temu, w październiku 1967 roku, podczas Zjazdu Założycielskiego w Radziejowicach, powołano do życia Stowarzyszenie, noszące dzisiaj nazwę Unii Polskich Pisarzy Lekarzy. W gronie jego członków-założycieli było wielu wybitnych ludzi pióra związanych z medycyną. m.in. Jerzy Pomianowski, Danuta Bieńkowska, Jerzy Lutowski, Stanisław Sterkowicz, a także światowej sławy pisarz, klasyk literatury science fiction, Stanisław Lem. Wśród pierwszych członków Unii nie brakowało też luminarzy polskiej medycyny, jak profesorowie Julian Aleksandrowicz, Bolesław Górnicki, Henryk Gaertner, Witold J. Kapuściński, Maciej-Wit Rzepecki, Zbigniew Domostłowski. Pierwszym prezesem Unii (1967-1969), która nosiła wówczas nazwę Unii Polskich Pisarzy Medyków (UPPM), został Jerzy Pomianowski. Unia skupiała wówczas nie tylko piszących lekarzy, ale także innych pracowników służby zdrowia. Wiązało się to z faktem, że UPPM działała pod patronatem, ale także kontrolą, ówczesnego Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia. Jak wiadomo Związek ten skupiał nie tylko lekarzy, ale także pielęgniarki i inny personel służby zdrowia. Mimo wielu uzależnień od władz PRL i cenzury, UPPM rozwijała się dość dynamicznie. W r. 1978 uzyskano zgodę na wydawanie almanachu SPEKTRUM, którego kolejne tomy ukazują się aż do dziś (w 2013 r. ukazał się tom XIV). Kolejnymi prezesami UPPM w tamtych latach byli: Jerzy Pomianowski (1967-1969), Grzegorz Fedorowski (1970-1971), Jerzy Lutowski (1971-1976), Witold Kapuściński (1977-1978), Marcin Łyskanowski (1979-1983) oraz Piotr Muldner-Nieckowski (1983-1989). W r. 1973 UPPM była po raz pierwszy gospodarzem Kongresu Światowej Unii Pisarzy Lekarzy (Union Mondiale des Ecrivains Medecins, UMEM), który obradował w dniach 3-6. X w Warszawie. Ogłoszenie stanu wojennego w r. 1981 spowodowało zawieszenie UPPM aż na 3 lata. W 1985 r. UPPM zmieniła nazwę na Unia Polskich Pisarzy Lekarzy (UPPL), pod którą działa do chwili obecnej. W 1990 r. funkcję prezesa UPPL objęła Barbara Szeffer-Marcinkowska, która swoim energicznym działaniem w głównej mierze przyczyniła się do odrodzenia naszego stowarzyszenia w nowej rzeczywistości politycznej i gospodarczej. UPPL stała się organizacją w pełni niezależną, ale pozbawioną ochronnego parasola związku zawodowego. Obecnie UPPL zrzesza ok. 80 członków – wyłącznie absolwentów uczelni medycznych. Członkiem UPPL może zostać każdy polski lekarz lub lekarz-dentysta, legitymujący się opublikowanym dorobkiem literackim. Od 2011 r. Zarząd Główny UPPL działa w składzie: Prezes – Marek Pawlikowski (Łódź), wiceprezesa – Jarosław Wanecki (Płock) i Ryszard Żaba (Zakopane), sekretarz – Magdalena Człapińska (Zduńska Wola), skarbnik – Jerzy Andrzejczak (Łódź) oraz członkowie Zarządu: Barbara Szeffer-Marcinkowska i Bogumiła Kempieńska-Mirowska (obie z Łodzi). Corocznie jesienią odbywają się sympozja bądź zjazdy w różnych miastach kraju; ostatnie z nich, zorganizowane przez Waldemara Hładkiego, odbyło się we wrześniu 2013 r. w Krakowie. Spotkania te umożliwiają nawiązywanie bliższych kontaktów z różnymi środowiskami regionalnymi oraz

zapoznanie się z ich historią i kulturą. Spotkania te umożliwiają także prezentację dorobku członków UPPL, a warsztaty literackie – prowadzone przez profesjonalnych krytyków – przyczyniają się do doskonalenia ich twórczości. Inną formą spotkań lekarzy – literatów są Ogólnopolskie Biesiady Literackie. Odbývają się one co roku w pierwszy piątek marca (w bieżącym roku odbyła się już XIV Biesiada), w siedzibie Łódzkiej Okręgowej Izby Lekarskiej. Inicjatorką tych spotkań była Barbara Szeffer-Marcinkowska, która także je prowadziła przez kolejnych dwanaście lat. Od dwóch lat prowadzi je Bogumiła Kempnińska-Mirosławska. Biesiady mają w odróżnieniu od sympozjów formułę w pełni otwartą. Swoje utwory literackie może prezentować każdy lekarz, także nie będący członkiem UPPL, a każdy miłośnik literatury, bez względu na swoją profesję, może uczestniczyć w spotkaniu. Oprócz wspomnianego wyżej almanachu SPEKTRUM, UPPL wydaje także ZESZYTY – w r. 2012 ukazał się zeszyt XXXVI. Zarówno Almanachy, jak i Zeszyty zawierają wybrane utwory (wiersze lub fragmenty prozy) członków UPPL. Zeszyty zwykle stanowią pokłosie konkretnych wydarzeń. n.p. biesiad literackich lub sympozjów. Oczywiście, członkowie UPPL drukują swoje utwory nie tylko w wydawnictwach Unii, lecz w wielu innych periodykach i wydaniach książkowych.

W roku 2000 UPPL była gospodarzem 44 Kongresu UMEM w Łodzi (organizatorzy Barbara Szeffer-Marcinkowska i Marek Pawlikowski), a w r. 2010 – po raz trzeci w swojej historii – 54 Kongresu UMEM obradującego w Płocku (organizator Jarosław Wanecki). Ważnym wydarzeniem był także konkurs literacki „O Pióro Eskulapa” zorganizowany w 2004 r. W konkursie tym mogli uczestniczyć wszyscy lekarze (także nie zrzeszeni w Unii), którzy w latach 2000-2003 wydali co najmniej jedną samodzielną pozycję literacką (tomik poezji lub książkę). W odróżnieniu od innych literackich konkursów dla lekarzy, np. konkursu „Przychodzi wena do lekarza..” im. prof. Andrzeja Szczeklika, które oceniają utwory jeszcze niepublikowane, nasz konkurs oceniał książki już wdane. Główne nagrody otrzymali wówczas Janina Szwaczka za powieść p.t. „Trzy bez atu” oraz Bogdan Jaremin za dwa tomiki poezji. Niestety, ze względu na brak sponsorów nie byliśmy w stanie zorganizować ponownych edycji tego konkursu.

Od 2005 r. Unia Polskich Pisarzy lekarzy przyznaje osobom i instytucjom szczególnie zasłużonym w krzewieniu humanizmu w medycynie honorowe wyróżnienie – Medal im. Jana z Ludziska. Patronem Medalu jest pochodzący z Kujaw, nieco już zapomniany, XV-wieczny (ur. ok. 1400 – zm. ok. 1460) lekarz, astronom i humanista, profesor medycyny na Uniwersytecie Krakowskim, autor mowy powitalnej z okazji koronacji Kazimierza Jagiellończyka, w której postulował m.in. zniesienie niewolnictwa chłopów. Pierwsze medale otrzymali: Okręgowa Izba Lekarska w Łodzi oraz była wieloletnia prezes UPPL – Barbara Szeffer-Marcinkowska, kolejnymi laureatami zostali Andrzej Szczekliki, Jerzy Woy-Wojcechowski, Bożena Klejny i Henryk Gaertner.

Ogłoszenie wyników konkursu literackiego „O pióro Eskulapa”.
Stoi prezes UPPL Marek Pawlikowski,
siedzą: wiceprezes UPPL Barbara Szeffer-Marcinkowska i członek jury, poeta i krytyk
Marek Czuku

Medal im. Jana z Ludziska

**DYPLOM
i
MEDAL**

im. Jana z Ludziska

**uchwałą Nadzwyczajnego Zjazdu
UNII POLSKICH PISARZY LEKARZY**

dnia 3 czerwca 2006 r. w Bierzglowie

został przyznany

dr n. med. Barbarze Szeffer-Marcinkowskiej

za krzewienie słowem mówionym i pisanim

humanizmu w medycynie

Członkowie Kapituły:

**Przewodniczący Kapituły Medalu
Prezes ZG UPPL**

prof. dr hab. med. Marek Pawlikowski

